

דאילו אב מטמא אדם וכלים –

For concerning the אב it is מטמא a person and utensils

OVERVIEW

The גמרא distinguishes between the אבות הטומאה and their תולדות; the אבות are מטמא אדם, while the תולדות do not. גירסא will be dealing with the אדם, and also some clarification as to the status of the תולדה.

גרס ולא גרסינן אדם ובגדים שלשון זה משמע מטמא אדם לטמא בגדים -

This is the **proper reading** of the text (as it appears in the heading of תוספות), **and we do not read** in the text that an אב is מטמא a **person and (his) garments**, for this expression indicates that an אב הטומאה can be מטמא אדם to the extent that it will be מטמא the בגדים that he is wearing;¹ which is incorrect.²

תוספות asks:

ואם תאמר והרי טמא מת עושה כלי מתכת כיוצא בו דחרב הרי הוא כחלל³ -

And if you will say; but a טמא מת makes a metal utensil (by touching it) with the same level of טומאה as he is טמא; the כלי מתכת is an אב הטומאה, just as the טמא מת is, for the rule is that 'the sword is equivalent to the corpse' -

אלמא יש מהן כיוצא בהן -

It is therefore evident that some of the תולדות of the אבות הטומאה are similar to the אבות. Why does the גמרא state that the תולדות of טומאה are לאו כיוצא בהן of the אבות הטומאה?!

תוספות answers:

ויש לומר דאכתי אינו עושה כיוצא בו שאותו כלי מתכת אין עושה כלי מתכת אחר כיוצא בו -

And one can say; that nevertheless, the אב cannot create a similar תולדה, for

¹¹ The term כלים is more general than the term בגדים, for כלים include בגדים, as well as other כלים. If the גירסא would be אדם ובגדים, the inference would be that we are discussing בגדים exclusively. We may (incorrectly) interpret this to mean that the אב הטומאה is מטמא the אדם who touched it; including the בגדים that he is wearing as well (even though the בגדים did not touch the טומאה [this is known as בחיבורים]). The term כלים, however, will not lend itself as suitable for the laws of בחיבורים (for [only] בגדים are worn, as opposed to כלים - as in utensils).

² An אב הטומאה can be מטמא an אדם (and כלים) to become a טומאה, however this אב הטומאה cannot be מטמא the אדם to the extent that (even) the בגדים which he is wearing also become טמא. The laws of בחיבורים are limited to טומאה בחיבורים and to the טומאות that are יוצא מגופו, such as a זב. See אינצקלופדיה תלמודית בערכו.

³ The תורה writes (וי, טז) concerning the laws of טומאה, that 'וכל אשר יגע וגו' בחלל חרב וגו' (see חכמים); the חכמים interpret the words בחלל חרב to mean that the sword which killed the person has the same severity of טומאה as the corpse itself; giving the sword the status of אב הטומאה. This דרשה is expanded to all metal utensils that come in contact with טומאה, that they retain the same level of טומאה as the source which was מטמא them. A כלי מתכת which touches a טמא מת becomes an אב הטומאה (like a טמא מת).

that כלי מתכת cannot make another כלי מתכת similar to itself. This כלי מתכת which touched a טמא מת and became an אב הטומאה, if, in turn, it touches another כלי מתכת, this second כלי מתכת will be a טמא לטומאה, and not an אב הטומאה as the first כלי מתכת was. Therefore the תולדה (the first כלי מתכת) is not similar to the אב (the original טמא מת). For the original טמא מת can make a כלי מתכת into an אב הטומאה, while the (first) כלי מתכת (which is an אב הטומאה) cannot make the כלי מתכת that it touches into an אב הטומאה (rather it is a טמא לטומאה).

כמו שמדקדק רבינו תם בריש מתניתין דאהלות:

As the ר"ת inferred in the beginning of משניות אהלות.⁴

SUMMARY

An אב הטומאה is מטמא אדם but not the בגדים which he is wearing (if he did not touch them). A כלי מתכת which touches an אב הטומאה can be מטמא אדם וכלים (like an אב הטומאה); however, the כלי מתכת that it touches cannot be מטמא אדם וכלים.

THINKING IT OVER

What is the connection between the initial statement of תוספות regarding the גירסא, and the subsequent question of תוספות?⁵

⁴ See ספר הישר לר"ת (חלק החידושים) סי' תשנח.

⁵ See אוצר מפרשי התלמוד.